

Wat drie jaar praktijkonderzoek naar dollarspot opleverde voor greenkeepers

Een driejarige praktijkstudie op twaalf Nederlandse golfbanen in opdracht van de NGF biedt nieuwe inzichten in de beheersing van dollarspot. De resultaten maken duidelijk dat een integrale aanpak – zonder zware inzet van chemie – daadwerkelijk werkt, mits deze goed is afgestemd op de lokale omstandigheden op de green.

Auteur: Wijnand Meijboom

Dollarspot (*Clariireedia bennettii*) is een van de meest geveesde schimmels op Nederlandse greens. De schimmel veroorzaakt kleine, gebleekte plekken die direct invloed hebben op de speelkwaliteit. Hij gedijt bij warm, vochtig weer en slaat vooral toe in de nazomer, wanneer dauwvorming het blad langdurig nat houdt. Tegen de achtergrond van strengere regelgeving rond gewasbescherming is gezocht naar duurzame, chemie-arme methoden om deze schimmel beheersbaar te houden.

Doel en opzet van het onderzoek

Het onderzoek vond plaats van 2022 tot en met 2024 en had als doel praktijkgerichte beheersstrategieën te ontwikkelen binnen de kaders van geïntegreerde gewasbescherming (IPM). Op twaalf representatieve golfbanen werden

telkens drie greens geselecteerd: een goed presterende, een gemiddeld presterende en een probleemgreen. Wekelijkse monitoring, bodemanalyses en gedetailleerde dataverzameling resulteerden in een unieke dataset.

Het eindrapport verscheen afgelopen april. Het onderzoek is uitgevoerd door een team bestaande uit Arthur Wolleswinkel, Casper Paulussen en Gerard van 't Klooster. Bij het onderzoek werd samengewerkt met de NGA (Nederlandse Greenkeepers Associatie) en DGB (Duurzaam Golfbaan Beheer). De onderzoekers richtten zich op zogeheten 'draaiknoppen': beïnvloedbare factoren zoals bemesting, bezanding, grassoortensamenstelling en watergift.

Arthur Wolleswinkel

Belangrijkste inzichten uit de studie

1. Geen one size fits all

Greens reageren verschillend, zelfs bij identiek onderhoud. De opbouw en historie van een green bepalen mede de gevoeligheid voor dollarspot.

2. IJzersulfaat: liever vaak en weinig

Preventief gebruik van ijzersulfaat in lage dosering blijkt effectiever dan curatief gebruik in hoge concentraties. Overdosering na infectie kan zelfs averechts werken.

3. Rollen helpt – mits slim uitgevoerd

Regelmatig rollen vermindert aantasting, maar alleen als de toplaag goed samendrukbaar is. De korrelgrootte van het gebruikte dresszand is hierbij bepalend.

4. Voorspellen met Smith-Kerns

Het Amerikaanse Smith-Kerns-model werkt ook in Nederland, maar moet wel worden bijgesteld. De drempelwaarde van 20% schimmelmaks moet worden verlaagd naar circa 12% om effectief te kunnen ingrijpen.

5. Bemesting en organische stof

Een stikstofgift van 70-100 kg N/ha per jaar is wenselijk op struisgrasdominante greens, mits verdeeld over minimaal vijf toepassingen. Een organischestofgehalte boven de 3% draagt bij aan de weerbaarheid van het gras.

6. Watergift op maat

Handmatig beregenen op gevoelige plekken voorkomt droogtestress. Lokale sensoren helpen bij het bepalen van het juiste moment.

7. Roodzwenk en moerasstruis als bondgenoten

Casper Paulussen

Greens met overwegend *Agrostis stolonifera* zijn gevoeliger voor dollarspot dan greens met roodzwenk- of moerasstruisgras. Deze laatste soorten vormen een dichtere viltlaag, die mogelijk beschermend werkt.

Communicatie en kwaliteit

Een andere aanbeveling uit het rapport is het actief meten van speleigenschappen zoals *trueness* en stimp. Regelmatige objectieve metingen helpen bij het bepalen van schade-drempels en kunnen gebruikt worden in communicatie met spelers en clubmanagement. Verwachtingsmanagement blijkt essentieel, volgens de onderzoekers: uitleg over de noodzaak van bepaalde onderhoudsmaatregelen en bewustwording van seizoensinvloeden helpen voor de acceptatie van tijdelijke schade.

Indicaties voor verder onderzoek

De studie leverde ook enkele indicaties op voor nader onderzoek:

Dauwberekening kan dollarspot remmen, maar de optimale timing en frequentie zijn onbekend.

Een dikkere viltlaag (tot 3,5 cm) lijkt onder omstandigheden positief te werken.

Oxaalzuurproductie in planten kan een rol spelen in de vatbaarheid; plantsap-analyse als sturingsmiddel verdient aandacht.

Drie beheerprofielen voor de praktijk

Op basis van de data zijn drie generieke profielen opgesteld die richting geven aan het beheer:

Intensief profiel: hoge input, maximale spelkwaliteit.

Gerard van 't Klooster

Extensief profiel: minimale input, focus op natuurlijke balans.

Transitieprofiel: beheer gericht op geleidelijke vermindering van chemische inzet.

Elke golfbaan kan zich in één van deze profielen herkennen en haar strategie hierop afstemmen, zo is in het rapport te lezen.

Conclusie

Dollarspot volledig uitsluiten is onmogelijk, maar het beheersen ervan is goed haalbaar. Een combinatie van lokale monitoring, data-gestuurd beheer en een planmatige aanpak levert de beste resultaten op. Greenkeepers spelen hierin een sleutelrol. Door kennisdeling, samenwerking en gebruik van datagedreven tools kunnen zij de kwaliteit van greens verbeteren en tegelijkertijd het middelengebruik beperken.

Factsheets

De resultaten van het dollarspotonderzoek zijn door de NGF samengevat in de Factsheet dollarspot. Het complete eindrapport is te raadplegen via de website van de NGF.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!